

Arbeðdaramál:

Setningurin nærum rokkin

Arbeidseftirlitið útbýgt um landið, arbeidsumhvørvisráð sett, lóg um Trygdargrunn veiðimanna broytt til fyrimuns fyri tey, sum arbeida á fiskavirkjunum, og lóg um arbeidsmarknaðargrunn samtykt.

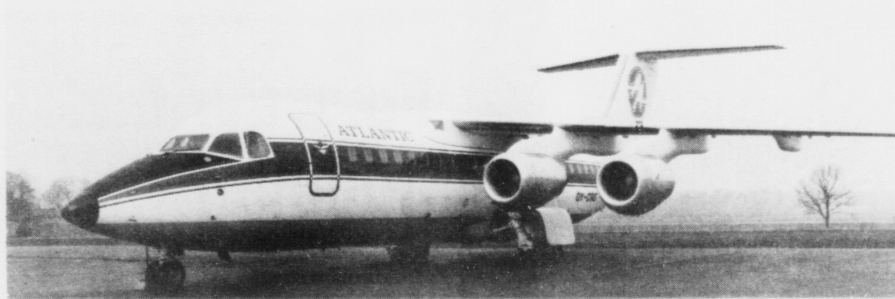
Hetta er bert nakað av tí, sum hetta landsstýrið hevur framt hesi 4 árin. Løgmaður segði annars um hesi málini:

Setningurin, ið settur varð, tá ið hetta landsstýrið tók við, er nærum rokkin.

Í 1985 samtykti landsstýrið eina ætlan um útbýgging av arbeidseftirlitinum við deildum kring landið. Higartil er deild sett á stovn í Norðoyum, í Suðuroy og í Eysturoy.

Vilhelm Johannesen, arbeidaramálaráðharri

Flogferðsla:

Á egnum veingjum

Nógv er hent innan flogferðsluna hesi seinastu árin og vóru hesi framstiginu eisini umrødd í lógmansrøðuni

Samferðslusøga varð skrivað, tá vit sjávir settu á stovn flogfelag: Atlantic Airways.

11. juni 1976 varð gjørt greitt í fólkatingskunngerð, at 1. oktober 1985 bleiv einkarrættur DDLs at reka innlendis ella altjóða rutuflogferðslu i/úr Føroyum tikin av.

26. mars í ár kom flogfarið BA 146 hjá Atlantic Airways til Føroyar, og longu 28. mars byrjaði reglulig rutuflúgvng Vágar/Keymannahavn.

Føroyingar eiga 51% av partapeninginum í Atlantic Airways og Cimber 49%, og føroyingar kunnu yvirtaka størri part frá Cimber Air, tá nokur ár eru liðin.

Avtalað er, at Cimber Air skal átaka sær at útbúgva føroyingar innan loftferðslu: flogskiparar, mekanikarar, flogternur, fyrisingarfólk og onnur neyðug starvsfólk, sum skulu til fyri at reka eitt væl virkandi flogfelag. Eini 20 til 25 fólk.

Sum kunnugt er Cimber Air dømt at fara úr samarbeiðinum við Atlantic Airways. Í løtuni verður arbeitt fyri at finna eina loysn á hesum spurningi.

Annar merkisdagur í flogsøgu føroyinga er 1. desember 1985, tá ið vit sjávir yvirtøku operativu og teknisku umsitningina av tyrflutastuni her á landi og sostatt stóðu á egnum beinum.

Míðvist hevur verið arbeitt við at útbýgja tyrflutastuna, og í dag hava vit Snipuni og Vipuni vunnið væl framá,

sjálvt um týðandi spurningar eru eftir at loysa.

Nú eru møguleiki at taka ábyrgdina av sjúkraflutningi, at flúgva til verju av sjómákinum, at gera uppgávur fyri stovnar, feløg og einstaklingar.

Seinna tyrflan sparir tyrflutastuni upp í 2 mill. kr. árliga í «back-up» útreiðslum, soleiðis at keypspeningurin er vunnin inn aftur eftir 3-4 árum.

Ynski landsstýrisins hevur verið, at ein tyrfla skal vera tøk alt døgnið, og soleiðis m.a. tryggja útoyggjafólki tryggan flutning alt árið.

Tyrflutastan flytur til Vágarnar, so skjótt hetta tekniskt letur seg gera.

Nýggj lóg um loftferðslu er komin í gildi í Føroyum. Hon kom istaðin fyri lógina frá 1923, sum hon varð broytt í 1937.

Nýggja loftferðslulógina er sett í gildi við kgl. fyriskipan, og er tað lóg nr. 252 frá 10. juni 1960 um loftferðslu við seinni broytingum.

Spurningurin um at seta nýggja loftferðslulógina í gildi í Føroyum hevur verið tengdur saman við spurninginum um loysn av millumlandaflúgvngini.

Statens Luftfartsvæsen hevur gjørt eina fimm ára iløguætlan fyri fløgvollin í Vágum. Átlanin er fram til 1993 at brúka uml. 60 milj. kr. til umsiting og nýggjar iløgur:

1988	0.525 milj. kr.	1991	4.495 milj. kr.
1989	4.750 milj. kr.	1992	19.360 milj. kr.
1990	12.490 milj. kr.	1993	17.140 milj. kr.

Landsstýrið hevur iløguætlanina til viðgerðar í løtuni.

1. januar 1989 verður tann seinasta sett á stovn. Henda skal umfata Vágoy og Norðstreymoy.

Sama ætlan fevndi eisini um skipan av einum arbeidsumhvørvisráði og skipan av starvi sum serlækni í arbeidsmedisini. Arbeidsumhvørvisráðið er valt og mannað við umboðum frá portunum á arbeidsmarknaðinum og við stjóranum á Arbeidseftirlitinum sum formanni. Í løtuni arbeidir arbeidsumhvørvisráðið við at gera uppskot til arbeidsumhvørvislóg. Serlækni í arbeidsmedisini varð settur í starv frá 1. juli í ár.

1. september í ár fær Arbeidseftirlitið ein ergoterapeut. Hesin skal leiðbeina og ráðgeva virkjun innan ergonomi.

1. september í fjór varð ein norðuratlantisk ráðstevna um arbeidsumhvørvið í fiskiðnaðinum hildin í Føroyum. Hetta var næsta norðurlenska ráðstevnan av sínum slag, men tann fyrsta norðuratlantiska, har meginparturin av luttakarunum komu úr norðuratlantisku londunum. Íalt vóru 130 luttakarar á stevnuni. Hesir komu frá portum á arbeidsmarknaðinum og frá viðkomandi almennu stovnunum.

Í 1986 fingju vit nýggja lóg um fritíð við lön. Sambært nýggju lógini skal fritíðarprosentid hækka úr 9% uppí 12% eftir trimum árum. T.v.s. at frá 1. april í ár er fritíðarprosentid 12. Somuleiðis verður fritíðin longd úr fyra upp í fimm vikur, eisini í trimum stigum. Í 1989 er fritíðin fimm vikur.

Við heimild í lógini um fritíð við lön hevur landsstýrið samtykt eina kunngerð um virksemi og fyrisiting av almenna fritíðargrunninum. Stovnar og feløg, sum hava til endamáls at skapa luttakurum fritíðarmøguleikar, kunnu søkja grunnin um lán og stuðul. Í løtuni eigur grunnurin 5,5 mió. kr. Árliga inntøkan hjá grunninum er umleið 2 mió. kr.

Í tingsetuni 1986 varð lógin um Trygdargrunn Veiðimanna broytt, soleiðis at grunnurin eftir hetta veitti trygd til teirra, sum arbeida á fiskavirkjum. Í tingsetuni

1987 varð lógin um trygdargrunn aftur broytt. Grunnurin ber nú heitið: «Trygdargrunnur fyri avreiðingar og lönir v.m.» Endamál grunsins er at tryggja øllum lönutakurum lönarágóða og øllum skipa- og bátaveigarum avrokning fyri fisk, sum er avreiðdur til føroysk fiskavirki, tá ið arbeidsgjavi ella fiskavirki t.d. kemur í fíggjartrot (konkurs).

Í seinastu tingsetu samtykti tingið lóg um Samhaldsfastan Arbeidsmarknaðareftirlønargrunn. Lógin fær gildi frá 1. januar 1990. Tá skulu arbeidsgjavarar og lönutakarar rinda hvør sítt prosent inn í grunnin. Hetta inngjald hækkar stigvist, til tað í 1999 kemur uppá 2% frá hvørjum. Fyrstu útgjaldingarnar úr grunninum fara fram frá 1. januar 1992. Øll fáa lut í arbeidsmarknaðareftirlønini, og tá ið útgjaldingin er komin í fulla hædd, verður hon at svara til umleið 50% av galdandi fólkapensión. Spurningur er, um ikki rætt er at broyta lógina, so skipanin tekur við 1. mai 1989.

A arbeidsmarknaðarøkinum kannar og umhugsar landsstýrið eina fast- ella minstulønarskipan fyri fólk á fiskavirkjum. Landsstýrið hevur kannað íslendsku skipanina og biður nú eftir, um íslendingar lata hesa skipan galda viðari, um hon verður sett úr gildi ella verður galdandi við ávisum broytingum.

Hóast uppskot landsstýrisins um javnstøðulóg ikki varð samtykt, so fylgir landsstýrið væl við, hvat fyriferst úttanum okkum á javnstøðuekinum.

Í juni mánaði í ár hevði javnstøðunevndin hjá norðurlenska ráðharraráðnum fund í Føroyum við tí endamáli at gera eina norðurlenska verkætlan um javnstøðu fyri tey næstu fimm árin. Javnstøðunevnd landsstýrisins var umboðað á hesum fundi.

Í komandi viku verður hildin javnstøðuráðstevna í Oslo, har allir teir norðurlensku javnstøðuráðharrarnir luttaka, eisini okkara landsstýrismaður í javnstøðumálum.